Laura Terho, lakimies, TUTO/HYT

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, valmisteverotuslain ja tupakkalain muuttamisesta (HE 5/2022 vp), asiantuntijakuuleminen 4.2.2022

Hallituksen esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi tupakkalain (549/2016) 40 §:ää. Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat valmistelleet kyseisen muutoksen yhteistyössä.

Tupakkalaissa vaaditaan tuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin suomen- ja ruotsinkieliset varoitusmerkinnät. Vaatimus virallisten kielten käyttämisestä varoitusmerkinnöissä perustuu ns. tupakkatuotedirektiiviin (2014/40/EU). Myös tupakoinnin torjuntaa koskevassa Maailman terveysjärjestön (WHO) puitesopimuksen 11 artiklan 3 kohdassa vaaditaan, että tupakkapakkausten terveysvaroitukset ovat kussakin maassa kyseisen maan virallisilla kielillä.

Voimassa olevassa tupakkalain 40 §:ssä säädetään varoitusmerkintöjä koskevasta poikkeuksesta ulkomaanliikenteessä. Pykälän mukaan tupakkalain säännöksiä suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä varoitusmerkinnöissä ei sovelleta tupakkatuotteiden, sähkösavukkeiden, täyttösäiliöiden ja poltettavaksi tarkoitettujen kasviperäisten tuotteiden myyntiin ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesi- tai ilma-aluksella tai lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä. Poikkeus varoitusmerkintöjen kielivaatimuksesta perustuu siihen, että se on koskenut maasta vietäviä tuotteita.

Muiden esityksessä ehdotettujen muutosten vuoksi tupakkalain 40 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa vaatimusta suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä ei sovellettaisi myyntiin lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä, *jos tuotteet myydään ulkomaille matkustaville matkustajille mukaan otettaviksi*. Lentoasemalla sijaitsevasta verottomien tavaroiden myymälästä Suomen sisällä matkustaville ja Suomeen saapuville matkustajille myytäviin vähittäismyyntipakkauksiin vaadittaisiin sen sijaan suomen- ja ruotsinkieliset varoitusmerkinnät vastaavasti kuin muussakin kotimaan myynnissä. Ehdotetun muutoksen myötä sääntely olisi jatkossakin sopusoinnussa tupakkatuotedirektiivin ja tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen kanssa.

Kannatettavana pidetään myös sitä, että myynti olisi jatkossakin verollista Suomeen saapuville ja Suomen sisällä matkustaville. Verotus on tutkitusti yksi tehokkaimmista keinoista vähentää tupakointia.